

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان رضوی

عنوان جلسه: بیستمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی
موانع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی بویژه کارخانجات سیمانی

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۰۳

روز: یک شنبه

حاضرین در جلسه:

اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، اداره کل راه و شهرسازی استان خراسان رضوی، اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان خراسان رضوی، مدیر گروه دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور، شرکت سیمان زاوه تربت، مجتمع سیمان غرب آسیا، شرکت سیمان شرق، شرکت سیمان جوین، خانه صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی.

غائبین در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی.

دستور جلسه:

- موانع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی، از جمله صنعت سیمان حسب مصوبه یکصد و شانزدهمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۹.

خلاصه مذاکرات

دستور کار: موانع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی، از جمله صنعت سیمان

بیستمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان پیرامون «موانع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی از جمله صنعت سیمان، برگزار شد.

«علی اکبر لبافی»، رئیس این دبیرخانه اظهار کرد: در ششمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۵ اردیبهشت سال جاری موضوع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی از جمله صنعت سیمان مطرح و مقرر گردید: «طرف مدت ده روز دستورالعمل، روش های تعیین و به طور کلی همه آیتم های تاثیر گذار در نحوه تعیین کرایه حمل یک تن محموله به ازای یک کیلومتر جابجایی و وزن تاثیر گذاری آن توسط اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای در اختیار شرکت های تولیدی سیمان و دبیرخانه شورای گفت و گو قرار گیرد». همچنین مصوب شد: «برای شفاف سازی و رفع برخی ابهامات ظرف مدت دو هفته،

لیست نهایی کرایه‌های ابلاغی در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ و ریز محاسبات آن برای مقاصد مختلف (شهرها) در اختیار کارخانجات سیمان و دبیرخانه شورا توسط اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای قرار گیرد.»

بر همین اساس این مساله در یکصد و شانزدهمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۲۹ اردیبهشت ماه سال جاری مطرح و مقرر شد بررسی موانع ناشی از روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی از جمله صنعت سیمان به دلیل نیاز به زمان بیشتر برای طرح موضوع و بررسی های لازم به جلسه دیگری در دبیرخانه موکول گردد.

وی عنوان کرد: آنچه مسلم است کارخانجات تولیدی از نحوه محاسبه تن-کیلومتر اطلاع نداشته و مبنای اعداد و ارقام آن را نمی دانند. این در حالی است که شرکت های تولیدی و مصرف کنندگان، شرکای سازمان راهداری در شکل گیری قیمت ها هستند. لذا طبق مواد ۲ و ۳ قانون بهبود محیط کسب و کار و ماده ۶۰ قانون رفع موانع تولید می بایست از ذی نفعان در خصوص تصویب و تدوین بسته، آیین نامه و دستورالعمل، نظرخواهی صورت می گرفت. درخواست ما این است که سازمان راهداری در تدوین قانون، نظر بخش خصوصی را لحاظ کند؛ چرا که شرکت های تولیدی معتقدند قیمت های تعیین شده بدون مشورت و استعلام از آنان وضع شده و از سازوکار و جزییات آن مطلع نیستند. در صورتی که باید براساس قانون بهبود محیط کسب و کار، نشست ها و نظرات ۳ الی ۴ جانبه ای میان شرکا در خصوص قیمت گذاری انجام می گرفت.

اثر تغییرات کرایه حمل و نقل بر تولید ناخالص داخلی

در ادامه، «ثابتی»، مدیر عامل شرکت سیمان شرق اظهار کرد: واضح و مبرهن است تغییرات در کرایه حمل و نقل بر تولید ناخالص داخلی، تورم و... تاثیرگذار است. این مساله در خصوص صنعت سیمان پررنگ تر از سایر حوزه ها صدق می کند؛ چرا که این مساله بر قیمت تمام شده محصول و تحمیل آن به مصرف کننده نهایی اثرگذار است. طی سال های اخیر، شتاب افزایش هزینه حمل و نقل به مراتب بیش از قیمت تمام شده محصول برای مصرف کننده نهایی بوده است.

ثابتی افزود: به رغم آن که با توجه به تورم، افزایش نرخ کرایه نیز ضروری است اما روند افزایش تن-کیلومتر در ۴ الی ۵ سال گذشته با شتاب بالایی همراه بوده است. براساس آمارها متوسط میانگین تعداد بار رانندگان در سال ۹۷، ۵ بار در هفته بود؛ اما در سالهای ۹۸ و ۹۹ که شتاب فزاینده ای در کرایه ها را شاهد بودیم این میزان برای راننده به یک بار کاهش یافت؛ لذا عملا افزایش نرخ شاخص تن-کیلومتر باعث کاهش ظرفیت ناوگان استان می شود. اگر این روند ادامه پیدا کند مدیریت ناوگان در کشور از کنترل خارج شده و دیگر ظرفیتی تحت عنوان لجستیک در کشور نخواهیم داشت.

وی خاطر نشان کرد: قیمت گذاری برای حمل و نقل در صنعت سیمان باید متناسب با افزایش عمومی قیمت ها باشد. به طور مثال طی سال های اخیر افزایش چندانی در قیمت سیمان نداشتیم؛ لذا نباید کرایه افزایش یابد در غیر این صورت شاهد خلل در فعالیت شرکت های تولید سیمان خواهیم بود.

در ادامه، شمالی، نماینده شرکت سیمان زاوه تصریح کرد: مبنای محاسبه تن-کیلومتر برای کرایه حمل، باید به طور شفاف مشخص شود و ابهامات موجود در این زمینه برطرف گردد. در واقع باید مشخص شود که نرخ پایه براساس مسافت های مختلف چگونه محاسبه می شود.

لزوم لحاظ دیدگاه بومی در نحوه محاسبه نرخ شاخص تن - کیلومتر

در بخش دیگری از نشست، «رضا کشاورز»، عضو هیات مدیره شرکت مجتمع سیمان غرب آسیا تصریح کرد: شفاف سازی تعیین نرخ شاخص تن-کیلومتر مطالبه بخش خصوصی است اما آن چه مسلم است همواره از تن-کیلومتر به عنوان شاخصی برای تعیین حداقل کرایه یاد می شود. معمولاً در قوانین موجود زمانی که واژه حداقل مطرح می شود در کنار آن واژه حداکثر نیز پیش بینی می گردد. ضروری است همان گونه که برای تعیین دستمزد در قانون کار حداقل و حداکثری با اعمال ضریب پیش بینی شده، در خصوص تعیین نرخ تن-کیلومتر نیز این مهم محقق گردد.

وی افزود: از آن جا که نرخ شاخص تن-کیلومتر در برخی از مسیرها اشتباه است، بایستی افزایش جدید برای آن مسیر اعمال نشود تا کرایه به عدد واقعی خود نزدیک شود. لذا نباید با افزایش سنواتی نرخ شاخص تن-کیلومتر ضریب خطا افزایش یابد، چرا که فاصله از قیمت واقعی بیشتر می شود.

افزایش ۳۰ درصدی نرخ شاخص تن - کیلومتر از خرداد ماه امسال

در ادامه، محمد علی خانی، رییس اداره حمل و نقل کالای اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای خراسان رضوی تصریح کرد: یکی از مطالبات رانندگان در سال ۱۳۹۷ افزایش کرایه حمل براساس تن-کیلومتر بود. مصوبه دویست و نهمین نشست شورای عالی ترابری کشور در این زمینه مبنی بر این بود که پارامترهای موثر در هزینه های ناوگان توسط سازمان راهداری مشخص شود و نرخ این شاخص در اختیار استان ها قرار داشته و توسط تشکل های صنفی شرکت ها مورد بررسی قرار بگیرد. بدین ترتیب، توافق ضمنی در این زمینه در نظر گرفته شد، هر چند که در استان های مجاور مانند خراسان شمالی، جنوبی، مازندران، گیلان، سمنان، گلستان و بویژه مازندران، گلستان و گیلان نرخ شاخص بالاتر از تن-کیلومتر بود؛ اما تصمیم بر آن شد که به منظور جلوگیری از آسیب به کارخانجات سیمان، نرخ شاخص ها پایین تر در نظر گرفته شود. همچنین مقرر شد نرخ شاخص ها براساس تورم و افزایش هزینه های ناوگان هر ۳ الی ۶ ماه به روزرسانی شود که محقق نگردید.

خانی افزود: البته نرخ تن-کیلومتر علاوه بر شورای عالی ترابری کشور باید در ستاد تنظیم بازار نیز مصوب می شد. با این حال افزایش ۳۰ درصدی تن- کیلومتر تصویب گردید و از ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ ابلاغ و به صورت سراسری در کل کشور اجرایی شد.

اعمال ضریب تطبیق به منظور متناسب سازی سنجش کرایه حمل کالا

در بخش دیگری از نشست، علیرضا افسری، مدیر گروه دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل کشور اظهار کرد: شکل های صنفی کارفرمایی، نرخ شاخص تن-کیلومتر را مشابه راهداری محاسبه کردند و خروجی تقریباً یکسان بود اما برآورد شکل های صنفی حمل و نقلی بسیار بیشتر از محاسبه راهداری بود. در نهایت براساس توافق میان وزیر و دستگاه های ذی ربط با توجه به شرایط موجود، افزایش ۳۰ درصدی برای محاسبه تن-کیلومتر مدنظر قرار گرفت. این میزان به استان ها ابلاغ گردید.

افسری یادآور شد: در نحوه محاسبه نرخ شاخص تن-کیلومتر چند معیار مدنظر است که در دو دسته هزینه های ثابت و هزینه های متغیر قابل تقسیم است به طور مثال هزینه های ثابت شامل بیمه بدنه، افت سرمایه، هزینه استهلاک، پارکینگ، مالیات و ... می شود که بعضاً هزینه های سنگینی هستند و بیشتر در مسافت های کمتر نمود پیدا می کند و هزینه های متغیر نیز شامل هزینه های تعمیر و نگهداری اعم از هزینه لاستیک، روغن، سوخت، تعمیرات و ... می شود.

مدیر گروه دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل کشور با بیان اینکه محاسبه هر تن-کیلومتر معادل ۷۱۵ تومان اعمال می گردد، تصریح کرد: آیتم دیگری که در نحوه محاسبه این شاخص مدنظر است، شرایط مسیره، مبادی و مقاصدی است که بعضاً یکسان نیستند، البته یکسان نبودن شرایط مقاصد مهم تر از دیگر مولفه هاست لذا به همان نسبت کرایه ها نیز متفاوت خواهد بود.

وی افزود: متاسفانه بیشترین ناوگان فرسوده متعلق به برخی از مسیرها مانند تبریز و مشهد است، البته در این مواقع محاسبه کرایه ها به نفع صاحبان تولید خواهد بود، چرا که ناوگان فرسوده بیشتر خواهان حمل بار هستند و هزینه های ثابت را ندارند.

افسری خاطر نشان کرد: برای متناسب سازی سنجش کرایه مقرر شد ضریب تطبیق به نسبت شرایط بین ۰.۷۵ تا ۱.۲۵ متغیر باشد. این رقم در استان خراسان رضوی ۰.۸۶ است که راهداری این استان در تلاش است این رقم را به ۰.۸۵ درصد کاهش دهد. البته این به معنای افزایش یا کاهش و یا یکسان سازی کرایه نیست. به طور مثال ضریب تطبیق حمل بار از تبریز به تهران ۰.۹۲ و از تبریز به اصفهان ۱.۰۵ است. این عدد از مشهد به تهران ۰.۸۶ و از مشهد به اصفهان ۰.۹۳ است. این اعداد برای حمل استانی و بین استانی باید لحاظ شود.

مدیر گروه دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل کشور با بیان اینکه از ۱۵ اسفند ماه ۱۴۰۲ اصلاحیه ای در خصوص نحوه محاسبه تن - کیلومتر در حال انجام است که این مهم به معنای افزایش کرایه نیست بلکه متناسب سازی نرخ هاست، یادآور شد: لزوما کرایه حمل بار از مقصد به مبدا و از مبدا به مقصد یکسان نیست، به بیان دیگر کرایه رفت و برگشت در یک مسیر مشخص متفاوت است با این حال پذیرای انتقادات و پیشنهادات شرکت های تولیدی هستیم. قطعا ما مسائل را بررسی کرده و ابهامات را رفع می کنیم.

پذیرای انتقادات بخش خصوصی در خصوص نحوه محاسبه تن-کیلومتر هستیم

وی تصریح کرد: در مباحث کارشناسی می توان اصلاحاتی انجام داد و مقاومتی در خصوص این اصلاحات نداریم. در نحوه محاسبات راهداری، مبنا را ۷۵ کیلومتر نخست در نظر گرفتیم، به عبارت دیگر اگر ناوگان ۴۰ کیلومتر مسافت طی کرده باشد، همان ۷۵ کیلومتر مبنا برای راننده لحاظ می شود؛ چرا که تخلیه، بارگیری و فرصت به دست آوردن بار مولفه های بسیار مهمی است که باید مدنظر قرار بگیرد اما بعد از ۷۵ کیلومتر، هر کیلومتر جداگانه محاسبه خواهد شد.

افسری افزود: ضریب تطبیق با توجه به شرایط استان خراسان ۰.۸۵ الی ۰.۸۹ در نظر گرفته شده است (این درصد به معنای لحاظ آن بر روی کرایه است) اما می توان این رقم را نیز اصلاح کرد و خروجی آن باید در سیستم راهداری درج شود.

مدیر گروه دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل کشور تصریح کرد: نرخ شاخص تن-کیلومتر برای تعیین حداقل هاست و لزوما این کرایه و تعرفه نیست، چرا که بند ۷ جلسه ۱۵۴ شورای عالی هماهنگی ترابری عنوان می کند کرایه توافقی است، لذا تن -کیلومتر مبنای کرایه حداقلی است که محاسبه شده و این فرمول محاسبه برای تشکل های صنفی ارسال خواهد شد.

در پایان جلسه، لبافی در جمع بندی نشست خاطرنشان کرد: ابهاماتی در نحوه محاسبه نرخ شاخص تن-کیلومتر وجود داشت که در این جلسه شفاف سازی شد. همچنین در این جلسه مقرر گردید اگر توافقی میان تشکل های حمل و نقلی، کارخانجات سیمان و یا سایر کارخانه ها منعقد شود، معیار و ملاک عمل در تعیین نرخ حمل باشد. البته این توافق نمی بایست از حداقل ضریب ۰.۷۵ تن-کیلومتر کمتر باشد. در واقع، اگر میان کارخانجات و تشکل های حمل و نقلی توافقی صورت بگیرد، راهداری در خصوص حقوق دولتی سختگیری اعمال نخواهد کرد. اگر از نگاه شرکت های تولیدی ابهام و ایرادی به ویژه در زمینه مسافت ها وجود دارد، از سوی راهداری قابل اصلاح خواهد بود البته کارخانجات سیمان باید در این زمینه پیشنهادات اصلاحی خود را ارائه کنند.

وی ادامه داد: حسب اعلام راهداری چنانچه کارخانجات بتوانند سیستم حمل و نقلی خود را با خرید و افزایش ناوگان تقویت کند، راهداری برای این مهم امتیازاتی قائل خواهد شد. همچنین مقرر شد ریز اعداد، ارقام و نحوه محاسبه تن - کیلومتر از راهداری به دبیرخانه شورا ارسال شود تا در صورت ضرورت، در اختیار فعالان اقتصادی این حوزه قرار بگیرد.

پیشنهادات و تصمیمات

شرح دستور کار: موانع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی، از جمله صنعت سیمان

موضوع نحوه محاسبه و فرمول تن-کیلومتر و عوامل تاثیر گذار بر آن به موجب دریافت مکاتباتی از کارخانجات تولیدی سیمان در ششمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۵ مطرح و مقرر گردید با توجه به ابهامات مطرح شده در نحوه تعیین کرایه حمل یک تن محموله به ازای یک کیلومتر جابجایی و نرخ گذاری حمل و پارامترهای تاثیر گذار، اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای دستور العمل، روش های تعیین و بطور کلی همه آیتم های تاثیر گذار و وزن تاثیر گذاری آنها را در اختیار شرکت های تولیدی سیمان و دبیرخانه شورای گفت و گو قرار دهد. با توجه به اینکه یکی از اهداف اجرای طرح سند کسب و کار که در تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۶ تنظیم شده است شفاف سازی مسائل مربوط به حمل و نقل می باشد و همچنان ابهاماتی در خصوص نحوه قیمت گذاری کرایه حمل و نقل جاده ای شرکت های سیمانی وجود دارد و موضوع اصلاح مسافتها، کاهش و عدم تاثیر در نرخ کرایه حمل و نقل جاده ای دارای ابهاماتی است مقرر شد مسئولان اداره کل راهداری استان ضمن استعلام از سازمان راهداری کشور طی نشست با شرکت های سیمانی چگونگی محاسبات مربوطه را مورد بررسی و رسیدگی قرار داده و در صورت عدم توافق موضوع در جلسه اصلی شورا مطرح گردد.

طی برگزاری یکصد و شانزدهمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۹ با همین دستور کار مقرر شد حسب درخواست مدیرکل راهداری و حمل نقل جاده ای استان برای ایجاد تفاهم بیشتر موضوع برای بررسی های دقیق تر مجددا در دبیرخانه شورا با حضور کارشناسان سازمان راهداری و حمل و نقل استان و کشور و واحدهای تولیدی سیمان مطرح گردد. به هر شکل این موضوع در بیستمین جلسه دبیرخانه با حضور مدیر گروه دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل کشور که طراح اصلی مبحث تن - کیلومتر می باشند و تعدادی از کارخانجات تولیدی سیمان مطرح و پس از بحث و گفتگو مقرر گردید:

پیشنهادات دستور کار : موانع روش و چگونگی محاسبات اعداد ریالی مندرج در بارنامه های حمل بر اساس

تن - کیلومتر کارخانجات تولیدی

- ضریب تطبیق در استان های مختلف به نسبت شرایط بین ۰.۷۵ تا ۱.۲۵ متغیر است، این رقم در حال حاضر با توجه به شرایط استان خراسان رضوی ۰.۸۶ الی ۰.۸۹ در نظر گرفته شده است. برای متناسب سازی سنجش کرایه ها جذابیت در مبدا وجود دارد اما در استان خراسان رضوی شهر مشهد که از مقاصد غیر جذاب است و رقابت برای بار کم، مقرر شد اداره کل راهداری و حمل نقل جاده ای استان طی نشست بین تشکل های حمل و نقلی، کارخانجات سیمان و یا سایر کارخانه ها راهکارهای لازم جهت کاهش این رقم به ۰.۷۵ درصد را ظرف مدت دو هفته به دبیرخانه شورا اعلام نماید.
- مقرر گردید چنانچه توافقاتی در استان بین کارخانجات و تشکل های حمل و نقلی با رعایت حداقل ضریب ۰.۷۵ مصوب محقق گردد ارقام مورد توافق، مورد پذیرش سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور قرار گیرد.
- مقرر شد شرکت های تولیدی سیمان، پیشنهادات اصلاحی، ابهام و ایرادات به ویژه در زمینه مسافت ها (فاصله مبدا تا مقصد) حداکثر ظرف مدت دوهفته مورد بررسی قراردادده و به اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای و دبیرخانه شورا اعلام نمایند تا حسب نظر مدیر گروه محترم دفتر حمل و نقل کالای سازمان راهداری و حمل و نقل کشور اصلاحات کارشناسی به سازمان راهداری کشور منعکس و اصلاحات پیشنهادی، مورد بررسی و در صورت تصدیق اعمال گردد.
- حسب اعلام نماینده سازمان راهداری کشور چنانچه واحدهای تولیدی بتوانند سیستم حمل و نقلی خود را با خرید و افزایش ناوگان حمل و نقل تقویت کنند، اداره کل راهداری برای این مهم امتیازاتی از جمله معافیت از نوبت بار (بجز موارد در شهرهای استثنا) و صدور بارنامه توسط شرکت تحت مالکیت واحد تولیدی قائل خواهد شد.
- مقرر شد سند کسب و کار که در تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۶ تنظیم شده است به همراه ریز اعداد، ارقام و فرمول محاسبه تن - کیلومتر توسط اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای به دبیرخانه شورا ارسال شود تا برای رفع ابهام در اختیار فعالان اقتصادی این حوزه قرار گیرد.